

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы, відома рускихъ славѣтъ) о 4-й год. попол. Литер. кодатокъ «Бібліотеки найзнатніїмъ» виходить по 2 печат. ар. чиєї кожного 16-го і посідівого для кожного місяця. Редакція, адміністрація і експедиція підъ Ч. 44 улиці Галицької. Всі звестки, посыпки і реклами видаються відома редакції і адміністрації «Дѣла» Ч. 44 ул. Галицької. Рукописи не видаються тільки на попереднє і авторе. Подібніше число стоять 12 кр. а. в. Оголошення приймаються по цій 6 кр. а. в. більш однієї трохи печаткою. Реклама не спечатана вільно від порта. Предмети належать переслати франко (найлучше відповідно посиланьмъ) до: Адміністрації часопису «Дѣло» і Галицької, Ч. 44.

Съ днемъ 1 (13) жовтня розпочався IV-тий кварталь сегордної предплати „Дѣла“ і „Бібліотеки найзнатніїхъ повѣстей“. Успільно просимо П. Т. Предплатниковъ о поспѣши высылку предплати и о вирѣвнанье залегостей.

Права руского языка

на желѣзницяхъ.

Въ нинѣшній хвили горячкового стремленія нѣмецкихъ народностей въ Австрії вибороти собѣ якъ найбльше рѣвноправности въ автономії, повалити централізмъ державный і скинути въ себе «го пута, оствемплеванія певчатою „германізацією“ — не видається нѣкому дивнимъ, длячого поодинокі народы славянські, а въ першої линії галицькі Поляки, уважаютъ нинѣ однію въ найголовнѣшихъ заради своїхъ делегацій въ радѣ державной — перенести дирекції галицькихъ желѣзниць, оставляючи підъ зарадомъ державы, до краю, до Львова, і завести въ дѣловодствѣ тихъ же желѣзниць языкомъ „кравій“, взгядно польскій. Не все, чого Поляки и ихъ делегація у Вѣднії домагались, нинѣ сповнене, — и мимо того, що польскій послы ради державної колька разауже дуже горохілися і справу перенесено зарадомъ кравій желѣзниць державныхъ до краю клали за условіе, отъ котрого залежало дальше становище польской делегації супротивъ нинѣшнього министерства, — мимо того правительство не згодилось на ихъ головній домаганія. Але все-таки Поляки добилися бодай частини своїхъ бажань, добилися въ радѣ доволія широкого права для языка польского побачь нѣмецкого.

Заходить теперъ питанье, чи нашому, рускому языкові призначено які права въ організації желѣзниць краевихъ, оставляючи підъ зарадомъ державы? Желѣзницѣ тії прецѣвъ переходять такъ само край населеній мешканцемъ рускої народності, якъ польской, слуговать до ужитку такъ само Русиновъ якъ Поляки, рускій народъ такъ само якъ польскій да заробокъ тымъ желѣзницамъ, а 1,100.000 кр., удѣленій краемъ на будову желѣзниць трансверзальної, зложений въ податківъ такъ само рускихъ якъ и польскихъ обывателівъ.

На повышение поставленіе пытались мусимо дтоовѣсти, що — якъ се въ кождомъ краевомъ дѣлѣ бував і при нинѣшнімъ верховодствѣ веюди Поляковъ природно мусить бути — рускій языкомъ богато упослѣдженіо супротивъ польского, а придвилено ему лишь малу ролю. Въ якому отношенію стоять тутъ до себе права трохъ языковъ: нѣмецкого, польского і руского, — побачать нашій Вп. Читателѣ въ §-Фу 7. „Організації зараду державныхъ желѣзниць“ въ 23 червня 1884 р. (Дневникъ законівъ державныхъ ч. 103.), — котрый то §-Фу мы тутъ въ цѣлості наводимо.

Языкомъ службовимъ зараду державныхъ желѣзниць есть языкомъ нѣмецкій.

Въ нѣмъ має вестися особливо вся внутрішна служба, включаючи і зносини всѣхъ органівъ зараду желѣзниць державныхъ мѣжъ собою. Всі органы зараду державныхъ желѣзниць мають зносини съ властями війсковими і цивильними въ языкомъ нѣмецкимъ.

Установлений въ Галичинѣ дирекції руху желѣзниць и имъ підвалстна въ тоймъ краю находячися служба мусить однакожъ, посли правосильного тамъ, на підставѣ найв. постанови зъ дня 4 червня 1869 выданого розпорядженія министерства зъ дня 5 червня 1869, уживати въ зношенню съ краевыми невоїсковыми властями, урядами, судами въ краю, якъ такожъ съ таюшими автономичными властями і органами польского языка. Ся постанова не относится до взаимныхъ зносинъ згаданихъ дирекцій руху желѣзниць и низшої служби помежи собою або съ находячимися въ краю урядами і органами поштової і телеграфичної служби.

На падходячий до дирекції руху желѣзниць поданя и дописи приватныхъ сторонъ або автономичныхъ властей і органівъ въ языкахъ уживанихъ въ тихъ частяхъ краю, въ котрьхъ приධлена дирекції руху частъ дорожної лінії, — треба отповѣдати въ тоймъ самомъ языкомъ.

Всѣ для публичности призначеній заявлени (оповѣщенія, написи, окружники і т. д.) належить видавать въ языкомъ нѣмецкимъ и дотичнѣмъ краевомъ языкомъ.

Зносини съ публичностию мають бѣтвуватися въ языкомъ нѣмецкимъ и дотичнѣхъ я-

зыкахъ краевихъ, після того, въ якому языкомъ було запитане або виказане (чи въ нѣмецкому чи въ якому уживаному въ краю).

Зъ наведеныхъ постановъ §-Фу 7-ого „Організації зараду державныхъ желѣзниць“ въ 23 червня 1884 р., виходить, що:

1) Русини, якъ поодинокі лица, інституты, товариства, уряды церковні, ради по-вѣтovи, ради громадскі мають допущене право зноситися съ дирекціями руху тихъ желѣзниць державныхъ, підъ котрьхъ зарадомъ оставає таї линії желѣзниць, де мешкає рускій народъ, въ языкомъ рускимъ — і мають право жадати отповѣді въ рускому языкомъ.

2) Русини мають право жадати отъ дирекції руху желѣзниць державныхъ, щоби всѣ оповѣщенія для публичности, служачий чи то для інформації чи для публичного безпеченчества (якъ завѣдомлення о перервѣ щади, о новообрітій стації, о змінахъ тарифахъ, розкладѣ щади, цѣни щади, написи і остороги на таблицяхъ, написи на двірцахъ, і т. п.), — були въ рускій часті краю поданій такожъ въ рускому языкомъ.

3) Русини мають право до урядниківъ желѣзниць державныхъ говорити по рускимъ домагатися рускої отповѣді.

Отсє ті права, які законъ державний признає Русинамъ въ Галичинѣ, виходячи зъ того становища, що языкомъ урядовимъ краевимъ есть языкомъ польскій, а рускій языкомъ підпорядковуючи підъ термінъ „gebräuchliche landesübliche Sprache“.

Однакожъ якъ есть такъ есть, а Русинамъ треба всюди старатися боротися о переведеніе і сповнювань бодай того, що признає законъ державный. О колько мы знаємо, Русини до сего часу мало ввертали на се дѣло свої уваги. Съ бевпримѣрною завважостею бореся Русинъ о рускій рецепції на листъ рекомандованій, о рускій карту кореспонденційну (декому може се выдатися смѣшною дробницю, але оно має свою велику вагу), — а про якій-небудь подвигъ Русиновъ въ дѣлѣ покривженія руского языка на желѣзницяхъ мы досі нечували. Се походить очевидно зъ того, що Русини не знають въ тоймъ такъ важнѣмъ дѣлѣ своїхъ правъ и не допоминаються, якъ то чинять Поляки и Чехи. Желѣ-

зница Північна (Nordbahn) має навѣть на вагонахъ написи въ четырехъ або трохъ языкахъ: нѣмецкій, французкій, ческій і польскій, а написи на стаціяхъ, після мешканцівъ краю, въ дотичнѣмъ языкомъ: підъ Вѣдніемъ по нѣмецки, дальше на півній по нѣмецки і по чески, а въ кінці по нѣмецки і по польски. Оповѣщенія вѣтъ такожъ въ тихъ языкахъ.

А у насъ якъ? Чи на рускій землі на желѣзницяхъ есть якій-небудь слѣдъ руского языка? Нѣгде нема! А законъ есть! Такої кривди, такого пониження мы не повинній дозволи терпѣти, тымъ бльше, що отъ теперъ і желѣзница трансверзальна, на котру і Русини вложили вишиль мілонъ, не поступає після §-Фу 7 закона державного зъ 23 червня 1883 р!

Се такъ важне дѣло кладемо на сердце нашимъ посламъ въ радѣ державнїй і всѣмъ покривженіемъ Русинамъ.

Внесенье П. Романчука

въ теперѣшній стадіумъ.

Найважнѣйшою справою, дотикаючио найголовнѣшого интересу руского народа въ Галичинѣ і сягаючио глубоко въ культурный розвой нашого краю, есть безперечно внесене пос. Романчука і хоча якъ оно — якъ сказавъ самъ внескодатель въ своїй бесѣдѣ, мотивуючої се внесене — есть дуже умѣреніхъ, а жаданія въ нѣмъ зредукованій до шіпішті, — не могло оно середь Поляковъ не викликати певного занепокояння. Досі Поляки і польска бльшість соймова знала на вѣтъ справедливій жаданія Русиновъ лиши тымъ отповѣдати: „Не знаємо, чого хочете! Скажіть, чого жадаєте! сформулуйте ваші жаданія!“ Якъ-же относяться теперъ таї самі Поляки і таї сама бльшість соймова до Русиновъ, коли передъ соймомъ лежить сформульоване въ внесеню пос. Романчука дуже малого объему жаданіе Русиновъ въ дѣлѣ школицтва? Польскій газеты переповненій розборомъ сеї справи, признаютъ її велике значеніе, а деякотрі доказують навѣть, що она повинна бути залагоджена въ якій-небудь способѣ для Русиновъ прихильний. На тоймъ однакожъ і кінчиться. — Внесенье пос. Романчука, якъ вѣ-

могилу, спинали перекопанье рова такъ дуже, що ровъ не мгль бути переведений точно черезъ саму середину могилы. Конечно буде проте копати другій ровъ на поперекъ того вже готового, такъ щоби поперечний ровъ ішовъ черезъ саму середину могилы, а до того треба буде дѣстати дозволене стати і викорчувати бодай два конаристі дубы. Але вже въ дотичнѣхъ розкоповъ видко, що ся могила була гробомъ; земля очевидно змѣшана съ по-пеломъ, а въ сподѣ могилы підъ насыпомъ въ землѣ і попелу явився токъ въ жовтю на мѣстній глини, т. вв. „жовтюха“; на нїй явилась овально уложенія купка рѣніаковъ, а обѣчъ таї купки стїна нанесеної глини змѣшаної съ землею, якъ-бы вказувала на яку скрипну, въ котрїй кости мерца переховались, а оттакъ въ землю обернулись, съ землею змѣшилися. Отсѧ остаточного суду, що до призначення таї могилы вадержувавось ажъ до ви повного открытия; але се зможе настути ажъ на весну. Въ дніахъ вѣтъ 1 до 6 л. жовтня предпринимали дѣлъ Іс. Шараневичъ і о. Лаврецкій дальши розкопы і дослѣди сподѣ. Передо всѣмъ предпринято розкопку каменної могилы въ дубровѣ, замѣчену на мапѣ околицъ Галича, долучену до III. воншиту „Przegląd-y archeologiczny“ цифрою: 10 с. Откопана могила представила впізнѣ тую саму форму, майже туї саму пропорцію і таку же позицію що до сторінъ свѣта, якъ замѣчено при каменної могилѣ, откопаної въ 1883 р. и на гаданій мапѣ назначеної цифрою 10 а. Есть се наймовѣрнѣше фундаментъ підъ другу вежу старо-княжого города.

На около него орне „широке поле“, лише многочисленній черепи рѣзко величини і форми, що за кождымъ порушеньемъ чересла і лемѣша въ підъ землю на верхъ виступають, суть нѣмъмъ давнѣ пропавшої жизни тої часті країни старо-княжого города Галича, середъ якої ся полигонамъ будова величаво вносила. Такъ реставровано вже впередъ церкви Спаса, а нинѣ реставрується і фундаментъ Богочеснії церкви на Бѣдуни. Могилу на 2 м. і 60 цт. широкимъ. Розкопати що на тоймъ могилѣ виросли і корѣнами павутинною глубоко проникнули тую

Галича, деревяну вправдѣ, но на каменному фундаментѣ. Суть то неправильній полігоны, о двохъ або трохъ верстахъ рѣніаковъ; рѣніаки до середини верстами старанно наложени та гипсомъ споєні, вглубляються въ землю до 1½ м. Довжина теперъ отслоненого фундаменту виносить 15 м. вадовжъ а 8 м. 70 цтм. вшир., — а торочній подбінний фундаментъ, котрого горизонтальний нариє, літографично въ III. воншитѣ „Przegląd-y archeologiczny“ въображеніо, має 15 м. вадовжъ а 14 м. вшир. Панцирь того вежового або бастіонного фундаменту ту і тамъ на полудній захѣдъ, а отвѣръ у обохъ фундаментовъ, рѣніаками не заставленій, находитися точно въ півночі. Линія виїшній тихъ каменихъ могиль суть нинѣ означеній ровцемъ, кам'яни фундаменту всецѣло обнаженій, — кождый отже може на мѣсці пересвѣдчи-ти ся о великій подбінності або і тотожності структури тихъ обохъ фундаментовъ.

На прилежачому до дубровою дѣлѣвії пос. Комарова находится ще одна каменна могила, котру п. Чуловскій, слугатель львівського університету і бувши матуристъ станиславівської гімназії, при участі п. Кшечуневича, дѣдича Комарова, розкопавъ. Жаль, що при розкопанію вовсімъ розбрано саму середину могилы, де каменний фундаментъ найбльше вглубляється въ землю; черезъ се нинѣ вже і форми фундаменту могилы годѣ точно вислѣдити і означити.

Оттакъ пересвѣчено ровами ще 3 могилы въ дубровѣ і по їхнімъ краяхъ. Передовсімъ воншиту 10 а. Есть се наймовѣрнѣше фундаментъ підъ ровъ 13 м. вадовжъ, а 1 м. вшир. въ

могилѣ, назначеної на гаданій мапѣ цифрою 15 в. Показалося, що въ тоймъ могилѣ уложеній верстти рѣніаковъ великого калибу; але таї каменна поверхня ванімава лише чубокъ могилы, прочій же єи простѣръ заповненій насыпною смуговою землею; смуги же походять очевидно въ попелу людескихъ костей. Въ загалѣ таї могила есть точно того самого складу, що могила на Чагуровѣ середъ дубров. Дальшу розкопку тої могилы отложено на народкъ. За те розкопано 2 могилы за дубровою на митрополичомъ арубѣ, лежачій передъ личиньою горішною церкви въ Вихторовѣ. Одна зъ тихъ могилъ означена на мапѣ цифрою 15 с. Той арубъ вовсімъ „Подсадоче“, хоча нинѣ тамъ садіть нема, — такъ якъ часті орні поля Залукви, де нинѣ викупуються фундаменты базилікъ, зовутся „на садахъ“. Лишь въ топографичайній номенклатурѣ доховалася памятка, що ту колись були оселѣ і сады. Двѣ могилы на арубѣ перервзаній повздовжнімъ ровомъ виказали у внутрѣ насыпь въ землѣ, т. вв. „кременістої сивухи“; въ одній на 1 м. 40 цтм., а въ другій на 1 м. 70 цтм. вглубу, явилася вже жовтюха (жовтва глини), котра есть характеристикою сподїної земної верстти цѣлої тої околицѣ. Въ тихъ могилахъ не було каменівъ; въ одній знайдено кілька малыхъ черепківъ

стно, передано до разбору комисии школьной, а та отдала его подкомитетови. Подкомитет мань вже два засѣданія, на которыхъ разбирали справу, однако же не прійшовъ до вѣянихъ позитивныхъ результатовъ и вернувшись комисіи, которая такожь на двохъ поиногъ засѣданіяхъ не могланичего вѣдѣти и огненаслалась остаточно до намѣстника, ако представителя правительственнаго, съ запытаньемъ, якъ глядѣть правительство на цѣлую свою справу. Однако же и намѣстникъ отказалъ, что именемъ правительства не може щеничего заявить. — Тымъ часомъ внесеніе пос. Романчука находить, якъ мы се вже назначили въ послѣдній числѣ нашей часописи, велику оппозицію середъ большинства соймовою. За внесеніемъ пос. Романчука, такъ якъ бѣзъ его поставивъ, есть лишь одинъ одинокій(!) пос. Романовичъ; другій суть або зовѣтъ ему неприхильній, або хотятъ внесеніе се рѣжими условіями ослабити, чрезъ то оно ставляющи вже и такъ шіпичши жаданъ, еталось-бы для Русиновъ бѣзъ всякой практической вартости, а польскій шовинисты могли-бы лишь чванитись свою справедливостью и голосити іграйтъ звѣстну любовь до Русиновъ. До тыхъ, что ставляютъ такъ условия, належитъ и кн. Чарторыйскій. Після его думки о языцѣ выкладовъ малобы рѣшати не число жителѣвъ Русиновъ въ дотычныхъ громадахъ, але число родичѣвъ, жадающихъ для своихъ дѣтей выкладовъ языка русского. Яка практическая вартость сего условія при всѣй ревности родичѣвъ, се звѣстно намъ аже надто добрѣ. Супротивъ сего всего поставивъ 14 с. м. пос. дръ Цоль внесеніе, чтобы поручити выкладовъ краевому, чтобы бѣзъ порозумѣвшись съ радио школы краевою розбрѣвъ справу порушену внесеніемъ пос. Романчука и предложивъ соймови справозданье на слѣдующой сесії (отже аже за рѣкъ). Всѣ бесѣдники, что промовили по сѣмъ внесенію годились на те, что внесеніе се могло-бы бути приняте лишь въ крайній потребѣ, т. е. тогда, коли-бы комисія вже вѣяла не могла проекту скодификувати.

СОЙМЪ КРАЕВЫЙ.

14. Засѣданіе зъ дня 9 жовтня 1884.

(Конецъ.) Зъ порядку дневного предложивъ пос. ко. Бухвалидъ именемъ комисии конкурентнаго проекта закона о забезпеченіи будынковъ церковныхъ и парохіальныхъ бѣзъ огню. Проектъ сей звучитъ: §. 1. Комитетъ парохіальный, утвержденъ въ мыслѣ §. 13 закона о конкурентціи церковной зъ 1866 р., повиненъ будынки церковніи и парохіальніи забезпечувати бѣзъ перерви въ заведенію асекураційнѣмъ. — §. 2. Выдатки на згадане забезпеченіе мають въ такій самъ способъ покрытися, якъ кошты ставленія церкви и будынковъ парохіальныхъ. — §. 3. Взысканія нагороды за шкоды бѣзъ огню виплывають до фонду конкурентнаго и можуть лишь бути ужити на направу будынковъ знищенихъ або ушкодженыхъ пожаромъ. Палата принялъ сей проектъ въ другомъ и третомъ читанію безъ змѣни. — Комисія конкурентнаго предложила була ще третій за-

контъ о утвореніи фонду засобового на покрытье будынковъ ставленія и удержуванія будынковъ церковныхъ и парохіальныхъ. Піс. Плазинський поставилъ внесеніе, щоби надъ самъ проектомъ перейти до порядку дневного. Палата принялъ внесеніе одноголосно. — Піс. Бухвалидъ вѣсь ще именемъ комисии конкурентнаго цѣлъ рядъ резолюцій, котрій палата принялъ. Резолюція си суть слѣдуючій: „Взываюся правительство, щоби: 1. выдѣлано въ дорозѣ законодательной змѣни закону державного зъ 7 мая 1874 въ сѣмъ напрямку, щоби: а) сплою закона краевого можна до конкурентціи церковной потягати такожь католиковъ отповѣдного обряду, що не жлють въ приходѣ, але мають тамъ свое майно нерухоме; б) щоби обовязокъ конкурентціи церковной особъ правильныхъ не піддававъ жадному сумнію; 2. щоби въ мысль существуючихъ законовъ перевѣйтъ якъ найкоріше роздѣлъ майна тѣсно церковного бѣзъ майна бенефіціального; 3. щоби постарається въ отповѣдного дорозѣ о управленье администрації майна тѣсно церковного. — Зъ порядку дневного предложивъ пос. Романовичъ справозданье комисіи бюджетовою о замкненію рахунковъ фондовъ самообѣйтніхъ, необвигаючихъ будынкомъ, за рѣкъ 1882. Сімъ принялъ безъ дискусії замкненіе сихъ рахунковъ и ухваливъ слѣдуючю резолюцію: 1. Фонду запомоги зъ р. 1866 буде съ днемъ 1 січня 1885 прилученый до фонду краевого; 2. до бюджету на р. 1895 буде вставлена сума 25.000 зр. якъ взысокъ зъ звороту пожичко, розданихъ вже въ сего фонду выдѣламъ повѣтловъ, и сума 50.000 зр. якъ имовѣрна надвішка касова съ концемъ сего року. Надъ петицію повѣта львівскаго въ справѣ заведенія пашпортовъ для коней палата перешла до порядку дневного. — Оттакъ наступила верификація выбору пос. Кохановскаго зъ округа въ борчого Дембца-Пильзно; палата признала выборъ за важный. — На послѣдокъ залагоджено ще колька петицій, по чмъ замкнено засѣданье.

15. Засѣданіе зъ дня 10 жовтня 1884.

Зъ петицій отчитано слѣдуючій: Управа бурсы учительської въ Тернополі о запомоги; руске товариство педагогичне черезъ пос. Лінинъ кого-то о змѣнѣ закона школъного; громада Лисовицъ о запомоги въ сумѣ 700 зр. на будову школы; Михайло Ковальчукъ, асистентъ въ львівской политехніцѣ, о запомоги на подорожъ наукову до Італії; Симе Шраеръ, арендаторка мыта въ Галичи, Ямниці, Єгуполи и Побережжу, оувѣльнивъ бѣзъ контракту або осусть зъ чину; тѣло учителської 5-класової школы въ Бережанахъ о запомоги; Ісидоръ Трембіцкій о рееституцію на посаду учителя; Андрій Гургула, учитель, о запомоги; товариство адвокатовъ у Львовѣ о задажденіе противъ покутніхъ писарівъ. — Зъ порядку дневного наступило перше читаніе спровоздання въдѣлу краевого о краевихъ школахъ рѣйнічихъ въ Дублянахъ съ слѣдуючими внесеніями: 1) Соймъ пріймає до вѣдомости спровоздання въдѣлу краевого о школахъ рѣйнічихъ и о фольваркахъ въ Дублянахъ; 2) Соймъ годиться на будову помешканія для директора, одного профессора и одного асистента при школахъ рѣйнічихъ въ Дублянахъ підъ тымъ условіемъ, що половину коштовъ, котрій не мають бѣльше вносити якъ 17.500 зр., прійме на себе правительство; 3) Соймъ поручає въдѣлу краевому розпочати будову школъного будынку въ р. 1885 и отиризъ ему въ той цѣлі кредитъ въ сумѣ 8000 зр. — Надъ петицію громады Ходорова въ справѣ признанія дороги рогатинсько-стрийской перешовъ соймъ до порядку дневного. По залагодженню дякіхъ петицій въ справѣ мыта забрѣвъ ще голосъ пос. Антоневичъ и супротививо дозво-

лено гром. мѣста Ряшова на побаранье мыта, а бѣтакъ поставивъ резолюцію, щоби подати мѣстамъ до вѣдомости, що на будучиоть такій дозволенія не буде даватись. Резолюція ся упала. — Петицію громады Бортникъ въ справѣ вище-и дикіхъ звѣрівъ отстушену правительству. — Надъ петицію Худика, щоби житамъ заборонити продавати святі образы, перешла палата до порядку дневного. — Петицію гром. Кадови бе въ справѣ отшкодовиа шкодъ черезъ дикі звѣрі, о доніфикацію податковъ, о заведеніи руского письма, отстушену правительству до отцовѣдного поступованія, бо она содержитъ образу власти и заходить въ аваза, що подпісни на петицію по-фалшованій. При дискусії надъ петицію Даушка, дістара въдѣлу кр., о veniam aetatis заявивъ пос. Антоневичъ, що вже бувъ такій одинъ случай, въ котрому не подбіну петицію соймъ отказавъ своимъ ухвали, а теперъ раферентъ доказує, що петентъ єсть въ „високомъ“ степеніи достойнимъ взгляднення. Всѣдѣнникъ поясняє слово „високомъ“ такъ, що хиба петентъ має високу протекцію за собою. Палата однакожь ухвалила се внесеніе. — Петицію громады Тростянца о відписанні решти запомоги за року 1853 вразъсть процентами, котрій 80 раздѣлъ перевышає капіталъ, отстушену правительству до взглядення. — На прошееніе жителівъ Ляшокъ муро-ванихъ лат. обр. о позволеніе держанія костель-ніхъ приборівъ въ тамошній церквѣ и хіснованія зъ неї ухваливъ соймъ завозити правительство, щоби въ отповѣдній дорозѣ залагодило справу и ввелъ жителівъ Ляшокъ муро-ванихъ въ право уживання церкви. — Петицію громады Комарна въ справѣ достави-цо золота до фабрики тютюну отстушену правительству до взглядення. На сѣмъ закінчено по-рядокъ дневній.

16. Засѣданіе зъ дня 11 жовтня 1884.

На сѣмъ засѣданію отчтано 8 новихъ петицій. — Справозданье въдѣлу кр. зъ дѣяльності помочнічко по поводу повенія бѣзъславно до компо-сії для повенія. — Справу регуляції Поляти-въдѣлу на внесеніе пос. А. Сапіги до комисії господарства краевого. — Піс. Лянгє предложивъ спровозданье компо-її для господарства краевого въ справѣ школы рѣйнічко въ Черніховѣ. Палата принялъ всі внесенія компо-її. Дальше призначивъ соймъ на будову правого крыла въ краевомъ шпиталі у Львовѣ 65.000 зр. и дозволивъ въ той цѣлі взяти въ банку краевомъ пожичку 70.000 зр. На покрѣпче процентовъ и рать амортизаційніхъ сеї пожички вставивъ соймъ до бюджету на 1885 р. 7000 зр. На будову моста на Сандъ підъ Ярославомъ възначено соймъ до-датковий кредитъ на рокъ 1884 въ сумѣ 36.000 а на рокъ 1885 въ сумѣ 28.029 зр. На направу дорогъ зруйнованихъ повенію възначено додат-ковий кредитъ на 1884 р. на суму 30.000 зр.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Адреси угорського сойму.) Обѣ палати угор-скогого сойму уложили вже адреси до трону, котрій становлять предмет дискусії въ цѣлій угорської праї. — Проектъ либерального сторони-цтва іде въ квестії кодифікації права цивиль-наго и карного якъ и въ справахъ другихъ ре-формъ, порушенихъ троновою бѣдою, трохи дальше бѣзъ проекту адреси, въїшовшого зъ палати магнатовъ, но анѣ одинъ анѣ другій не вы-

ходить поза рамы тронової бѣдої и оба они суть лиши парадезою тронової бѣдої. Проектъ адреси либеральної партії посунувся дальше бѣдої тронової передовствомъ въ той точцѣ, що виражась пересидчевъ, будто бы звѣзда съ Німбомъ змѣнѧ. Досить широко займач сей проектъ оправою цлової угоды съ Австрією и пытаемъ банковськимъ. Шо до висоты суми зад-руковъ, що Угорщина не хоче сама пода-тою тоюко, о котрой трактує проектъ, а о ко-нично-рольнича криза въ Угорщині. Проектъ звертає увагу правительства на прикре полож-нія стану рольничого и вказуючи на пересиленіе економічне, якъ переживає тепер Угорщина, жа-дає енергично помочь бѣго правительства. — Ог-айнне становище заняли въ проектѣ адреси до трону антисемиты угорского сойму. Клубъ антисемитовъ припоручать выпрацуванье проекту адреси бар. Андрезинському и Іванову Симонову, а елаборати ихъ характеристичні особливо зо-взгляду на жідівське питанье. Въ р. 1867 — читаємъ межи прочимъ въ проектѣ Симонової — зробило законодавство першу злаощансу похибку черезъ то, що еманциповало безъусловно жідовъ. Два краї и провінції монархії представляють бѣ-страшоючий образъ необмеженого панування жідовъ. Жади знищили христіанську людьсть сихъ провінцій, а теперъ хочуть якъ робъ сарачъ на-летѣти на Угорщину. Но хто може хотѣти, щоби Угорщина постигла доля Галичини въ Буковинѣ? Проектъ доказує, що жади давнішіе мади на устахъ лиши либерализмъ, а теперъ коли пан-ституція свободы звергають противъ нихъ, не-гують либерализмъ и хочуть пошкодити прави-тельство на дорогу найгорішої реакції. — Они въїздили для себе право створиши, а теперъ грозягъ конфліктатою свободы просыпъ лишь задля жідівськихъ интересовъ, щоби іхъ півъ не стояло въ дорозѣ. — За моральнімъ и мате-ріальнімъ знищеньмъ христіанъ жадами під-конечно зворушеніе католицкихъ династій и тронівъ.

(Противъ внесеню Гербста) въ справѣ ад-министративного подѣлу Чехія на ческій и нѣме-цкій округи появилася численній протестъ — въ се-мимъ характеристичнѣ — въ стороны нѣме-цкихъ громадъ. Протести си, се найлучшій доказъ, якъ нѣмецко-либеральне сторониство възыскує прилюдну опінію въ Австрії и за границю, коли голосить въ овонихъ органахъ, въ парламентѣ и на політичніхъ зборахъ про утискъ зъ сто-рони Чехівъ. Після того крику, що нарбили провіордъ нѣмецко-либеральної партії съ внесе-ніемъ Гербста, можна було дождати, що нѣме-цке населене въ Чехахъ дѣйстно знаходить поль-нечуванімъ утискомъ; протести однакожь дока-зують що зовсімъ противного: нѣмецкої люд-ності въ Чехахъ зовсімъ не дѣє пильно бѣ-зъ роздѣломъ краю на національній округи, а весь крикъ, підпосений по причинѣ внесення Гербста, представляється дѣломъ несвойственої агітациї.

(Lex Kvіcalia.) Клубъ більшої власності ческого сойму радиъ недавно надъ звѣтнімъ проектомъ Квічали, а результатомъ сихъ нарадъ було рѣшень, щоби приняти си деяньямъ моди-фикаціями головну постанову предложену, після котрого дѣти мають прійматись на науку лише до тихъ школъ, котрія языкъ выкладовъ розуміють. Въ виду того рѣшень клубу більшої вла-сості, до котрого належать такі Чехи якъ кон-сервативні Нѣмці, можна сподіватись, що пред-ложенье станеся закономъ.

зували ще одну могилу висшу, котра має ду-дніти, коли ударится чимъ о єї вершокъ. Розкопувати єї не стало вже часу. Могила „на церквиці“, вънайдена на нивахъ господара въ Подгороді, Василя Фиго-ля и ковала Мошинського, заросла нинѣ цѣла кукурудзою. Десять робітниківъ копали єї кілька днівъ. На $\frac{1}{4}$ м. вглубь бѣтакъ по-мѣсть, въложений жовто малеваними цеглами, регулярною формою, отвѣтно до геометричніхъ линій мозаїкової орнаментики. Многі цеглы овалній, а многі трикутній, такі самѣцькі. якъ при фундаментахъ церкви св. Спаса на Яловомъ полі надъ Ломницю. Єсть се по-мѣсть въ церкви Благовѣщенської, стоявшої на тоймъ мѣсци ще въ половинѣ XV. вѣку. Великі кусень підніто тамъ стопленої мѣди (жуїль, перемѣшана стопленого металю съ спа-леною цеглою) свѣдчить о насильнімъ пожарѣ, котрого жертвою стала церква Благовѣщенська, вънайдовше перестоявшо въ церквей книжного Галича. Таї отже руїни обѣцюють будуще найбільше находокъ археологичніхъ. Теперъ годъ виявляється до цѣкавого дѣла за-для спору съ В. Фаголемъ, котрый не поволявъ даліше розкопувати.

Опісля на запрошеніе п. Кшечуновича въ Камарова удалися дръ Шараневичъ, о. Лаврец-кій и о. Константинський въ Галича до скалъ підъ Вихторівською церквою при уїстю рѣчки Луквиції до Лукви. Висше вгаданий п. Чу-ловскій при содѣбѣланію п. Кшечуновича вик-онався на двохъ точкахъ въ отворы той скалы. а то въ одинъ отвортъ ровомъ 6 м., а въ дру-

стої опоки, дуже крихкої, легко жолобимої; тамъ дальше въ горѣ буде глина, бо — цѣла гора, на котрой стоить Вихторівська церковь, въє глинковата. Належить отже сподѣватись, дальніше печеръ угодниковъ галицькихъ, печеръ въдѣланыхъ въ глини, позаякъ такій печери съ мощами угодниковъ стрѣчавмо въ печерахъ въ Лаврѣ Печерській въ Кіївѣ. Цѣківъ на-верхна и церковь печерська підъ нею въ Вих-торівській горѣ, съ культурою вод-ворившою на чистыхъ нинѣ и брніхъ по-ляхъ села Залукви, положеныхъ въ виду, а можна скавати въ лиці Вихторівської церкви. Лишилось-бы ще осмотрѣти численній могилы въ селѣ Комаровѣ. Єсть іхъ дуже много, а передъ іншими възначується 7 в

ЗАГРАНИЦЯ.

Франція. Знаважене церкви св. Николая въ Парижі вилікало въ цѣлобіль краю велике обгорчене. По-при тую церковь має ити нова улиця и залія того мала бути закритою тон церкви възвана. Въ понеділокъ минувшого тижня мала бути закритою віддана префектурѣ. Коли отже з'явився урядникъ, парохъ не хотівъ іму отдать ключъ отъ закрітії, бо б'є не має право въчимъ доказати. Тогда парохъ дождавъся урядника въ церкви, а передъ церквою зібралися була велика товна людей. Коли урядникъ не могъ вѣчного вѣдати и вийшовъ зъ церкви, товна кинулась до церкви и стала єї знаважати. Якась обдерта женина сбіла собі на престолъ і єла картоплю, а хлощі малі мыли собі руки въ свяченій воді. Поліція пригладяла ся газета, що правительство чорногорського оголосить вже „Гласъ Чирнагорца“ и мотивує се розпоряджене правительства тымъ, що австрійській власти дуже часто увзглядяли винакове положеніе Чорногори и для того не разъ звинили то, що зъ тѣсною точкою з'єнна межинадомнихъ правиль не можна бы звинити. На по-слідокъ заявлея ся газета, що правительство чорногорське не дастися руководити якими-небудь обставинами и що буде отрого выконувати даній княземъ приказъ: „Правительство є. Вио. Князя есть зъ причинъ дуже важныхъ интересовъ краю з'єбовязане дѣлати то, що для его поступу передовий же для мира, порядку и добрыхъ относій до сусідівъ, котрій ему столько добра и прихильности оказали, есть конче потрѣбнымъ.“

Египетъ. Зъ Каира доносять, що міністерство жадало, щоби кедиць особнимъ декретомъ санкціонувавъ віздаране закона амортизаційного. Тымъ спосібомъ хотіло бы міністерство не допустити компетенція межинадомнихъ трибуналъ судовихъ въ процесі Нубара паши. Кедиць має отмовити осому жаданю, въ наслідокъ чого міністерство мало податися до димісії. — О походѣ Англичанъ до Судану доносять, що англійській воякові концентруються въ Ваді-Гальфа, зъ откі при кінці осінніхъ місяцівъ вишувають до Судану. Пояхъ Невлемъ має бути дуже практично устроений.

НОВИНКИ.

Управліючій Сойтъ Народного Дому уконоститувався на першомъ своємъ засіданні. Заступникъ предбідателя вибраний дръ Омелянъ Савицкій, секретаремъ о. А. Полянській. Дальше обняли дѣла: будови церкви пн. Гавришкевичъ, Геровскій и о. Литицькій; бурови о. Костецкій и п. Лагода; синдикату дръ И. Добрянській; легатовіт і стипендії п. Геровскій, о. Лецкій і дръ Король; бучацького воспігалища о. дръ Крижановскій; бібліотеки, музей и часописи крылъ. Петрушевичъ, о. Лепкій, дръ Савицкій и Богданъ Дѣцкій; Бѣлки и Костенева крылъ. Велико и дръ Король; ведена літописи інститута о. Крижановскій, Нічай и Вѣнціковскій. Засідання отбувалася кождою пятницю о 6 годинѣ вечеромъ.

— Загальний збіръ членовъ філії общества им. Качинського въ Бродахъ отбувалася въ дні 4 лют. падолиста о. р. въ Бродахъ, въ сали рады повѣтовою, о. дні 11 передъ полуднемъ. О 10 годинѣ рано буде богослуженіе. Програма збору: 1) Вибіръ предбідателя. 2) Справозданье касове. 3) Вибіръ Вѣдбу. 4) Внесення членовъ въ справахъ общини. — За Вѣдбу філії: *Івана Слірко*, голова.

— Отъ о. Івана Кипріяна одержуємо слідуючу допись: Съ днемъ 1 падолиста 1884 року замѣряю оснувати школу співзаць для мешканцівъ горъ Турчанськихъ и подальшихъ. Понеже многі оселі нашихъ горъ находитися въ такъ сумній положенію, що навіть не мають школи, де би дѣти могли научитися бодай читати, за-для того на першій предметъ до науки ставлю: 1) науку читаня письма руского, оттакъ 2) співъ церковный „самолівка“, 3) співъ хоральний по-

въ той дѣлі постаратися о помочь ц. к. ста-
роста въ Станиславовѣ;

3. вичистити печерську церковь въ Ви-
торовѣ б'є нанесено тамъ черезъ виливи
рви Лукви намулу и добрatisя до печеръ,
находящихся имовѣрою по-заду той печерської
церкви;

4. откопати и отслонити цѣлкомъ фунда-
менты надпечерской або наверхній монастир-
ской церкви въ Вихторовѣ.

Замѣти що треба, що Підгороде съ Вихторовомъ складало давнійше передъ вѣ-
комъ тѣснійше звязь, бо Вихторовъ, а именно
горицьна Вихторовска церковь лежить межи
рвами Лукви а Луквицею, а колька гаадвъ-
и Підгороде що нинѣ возвутся Межирівцями.
Суть она, якъ видится намъ, Підгородяне пе-
реселившись въ Межирівчу Вихторовскому (ро-
домъ), давнійше самого галицкого, бо Гали-
чъ въ часахъ свои величини и славы тяг-
нувши далеко и широко вдовжъ Лукви и Лом-
ницї). Три монастырі: Соколь, на Вихторовѣ и Піттрич, кождый надъ рѣкою, першій надъ Ломницю, другій надъ Луквию, третій надъ Дністровъ, кождый на скалистій горѣ, на
стратегично важній, природою виказаномъ,
красотою и сильною позицію висаженомъ
мѣсци, вказують полудневу линію ледви
кончившогося тутъ стародавніого книжного по-
горахъ далеко и широко розсівшогося Галича.

Результатомъ дотепер'їшніхъ подвиговъ
и дослідівъ суть отже слідуючій церкви або
їхъ фундаменты въ объемѣ або въ периферії
горицьного Галича: 1) церковь св. Пантелеїмона (нинѣ костель оо. Францишканській
Станислава), 2) церковь св. Спаса, 3) цер-

ковь св. Богородицѣ надъ Бѣдунемъ, 4) по-
лигонна церковь на полі караїтському, теперъ
закупленомъ „Нар. Домомъ“, 5) церковь св. Анни при дорозѣ въ Галича до Калуша, 6)
церковь Благовѣщення на Четверткахъ въ Ку-
курудзинѣ, 7) церковь св. Ілії на горахъ
крылоскихъ, 8) печерска и наверхна мона-
стирска церковь въ Вихторовѣ. Годится и на-
те увагу звернути, що на мѣсци поганського
Галича станувъ християнський Галичъ, отъ
коли погане Галичане приняли вѣру Христо-
ву, — тожъ не диво, що у всѣхъ руїнахъ
старокняжого Галича знаходиться много остан-
ківъ поганської епохи, много каменнихъ и
бронзовихъ орудій. Именно въ обохъ епохъ
поганської и християнської, и то въ перво-
бытно найраннійшої християнської епохи, много
а много археологичніхъ находокъ можна надѣ-
ти въ підземній християнській пещерії въ Вихторовѣ,
котра передъ введеніемъ християнства могла
служити поганському божищу або мѣсце при-
нимання б'є людей божескої чести, а оттакъ
по введенію християнства розширенія и перео-
браженія въ первобытну оригиналну, мона-
стирську підземну лавру, служила першимъ
чесніцею угодникамъ галицкимъ за приста-
нище. Намуль, висипавши вхідъ (врати) до
тої підземнії и саму спідну частю підземнії, треба
вывозити, а то найперше не въ горішній ча-
сті вхіду, але б'є споду, іменно б'є валу, котрій
окружав вхідъ. Треба отже копати въ
долу до гори або підъ гору и добуватися до
гори або підъ гору и добуватися до

можності, 4) читанье русихъ книжочокъ про-
світніхъ съ отповідними поясненнями, 5) вправу
въ писаню русихъ письменъ. До сего „школо-
співзаць“ буде припинати хлощівъ б'є 15 ро-
ку житя. Условія припиня: 1) добрий слухъ, 2)
10 зр., м'єдно або удержане або готовими гроп-
оджи вразъ съ сбінникомъ до синя. — Препо-
дібній Огій деканатовъ: височанського, жуко-
тицького и пишського, зволять ласково оголосити
своїмъ парохіямъ або заохогити ихъ, щоби ко-
ристали зъ нагоды. Хто замѣривъ бы вступити
въ „школо співзаць“, наїз голоситься до Івана
Кипріяна, священика въ Шумачії, 1/2
міль б'є послідної пошти Турки. — Додатково
управа вибажаныхъ предплатниківъ „Учеб-
ника початковихъ відомостей музики
и співу“ отновити свои адреси, позаякъ у
чебникъ въ печатні вже кончиться и буде неизвест-
ний. По німъ розписане печатанье „Спі-
вачника для пільнихъ школляръвъ“.

— Пресв. еп. Іоаннъ Ступницький вернувъ въ су-
боту минувшого тижня до Перемышля и вже
до кінця осінніхъ не буде брати участі въ соймѣ.

— Цесарь удаляє авдіенцій дні 1 л. жовтня. М'єжъ
иншими бувъ на авдіенції того дня професоръ
праксії політехніки, дръ Іванъ Пулій. При
її слухаю мусимо висказати наше здівованань,
чому зновъ починає засыпляти діло вибрана
львівськимъ В'єчъмъ депутатія руска въ справѣ
заграбанії Ізуїтами василіанськихъ монастиръвъ.
Крайна пора вже, щоби члены депутатії порозу-
млюю м'єжъ собою и вибралися на найближій
денъ авдіенційний. О колиже насея доходить въ
тої зъ провінції, многі люди по краю суть того
пересвідчена, що наша депутатія вже є не по-
їде до В'єдія за-для мініміхъ непорозумінівъ м'єжъ
поодинокими членами депутатії. Ми можемо за-
вірити всѣхъ, котрі пов'ярили въ такі опітні,
пущені въ свѣтъ запевно Ізуїтами та Змар-
твихъвстанцями, що м'єжъ членами депутатії нѣ-
якого непорозуміння не було въ нема. Однакожъ
вайлучшу отповідь повинна дати чимъ окорше-
сама депутатія своїмъ виїздомъ до В'єдія.

— Въ Хотині підъ Калушемъ отбудеся въ по-
неділку, дні 20 л. жовтня о. р. торжественне
откриття читальні. Рано отпраївся служба Бо-
жа, а опосля торжество читальнія. Члены осно-
ватель мають честь запросити всѣхъ окрест-
нихъ щирьхъ Руинівъ въ гості на свое дорогое
дома.

— Ц. к. прокураторія въ Самборѣ виготовила вже
акт обжалування (25 вересня 1884 р., ч. 6122)
противъ жида Сися Грановетера и товаришівъ,
закидуючи имъ злочинство публичного насилия,
сповнене черезъ зв'єтоти ворохобі въ Бориславѣ.
В'єхъ обжалуванихъ есть доси 56, м'єжъ тими
32 остаються у вязниці. Актъ обжалування обімає
27 сторін folio. Розправа отбудеся передъ зв'є-
чайнимъ трибуналомъ въ Самборѣ ѿ кінцемъ
сего місяця.

— Трибуналъ насіційний видається дні 17 липня
о. р. рѣшень (ч. 8237), що устава о товари-
ствахъ зъ 15 падолиста 1867 р. относиться та-
кожъ до братствъ церковнихъ.

— Зъ Подоля пишуть намъ, що м'єтуть зъ ни-
спірациї интересованихъ сферъ збирати під-
папи въ Скорикахъ и іншихъ громадахъ на
пільма, котрі мають представити факти, наве-
дени о. Сѣчинськимъ въ єго соймовій бесѣдѣ про
справи школині, неправдивими. На сколько од-
накожъ се буде правдивимъ виразомъ чувства, съ
якими все чительство и околиця терноцьльська
приняла бесѣду о. Сѣчинського, нехай послужить
фактъ, що о. Сѣчинський разъ-на разъ дostaє б'є
читатель безъ робжніцъ на народність и б'є
иншихъ правдивихъ пріятельствъ народнії
подяку за свое сміле и основне виступленіе
въ соймѣ противъ такихъ разячихъ надъужить
инспекторськихъ.

— Зъ Сtryя пишуть намъ: Сего дня збостали
опровадженій зъ Ніка и зложей въ могилу
тільки останки бл. п. Антоніни Княгини
молоденікої, женою повѣтового лѣкаря
Симеона, поганої землі, такъ упала єї
не повинна молода душа підъ вагою тяжкихъ
незгодинъ. Покінця, получивши якъ нафага-
ранийшій образованіє б'є родичвъ, отзначували
прекраснимъ прикметами душі и серця, буда лю-
блена вбімъ, що мали случайності побінти єї
блізаше. Доказомъ єого була громадна участі
ць Сtryянської публіки при сумінськихъ похоронахъ
и щирі слези, які покотили зъ неодного лица.
Тѣло покінця, якъ сбіл єого желала, опочило
у робній землі, котру такъ любила, та за ко-
трою такъ тужила. Нехай же буде она єї
перомъ!

— II. Казимиръ Крауцій, уконочній студентъ
медицини въ Краковѣ, зложивъ ласково на руки
деканату, мужъ честній, священикъ візбрцевий
и добрий патріотъ рускій, упокоївся дні 7 л.
жовтня въ 81-шомъ роцѣ житя, а 53-тому свя-
щенностю. В'єчна єму память!

— O. Іоаннъ Бобицький, приходникъ въ Струтині
и виїждієши перегинського деканату, упокоївся
дні 5 л. жовтня въ 64-тому роцѣ житя, а 37-
тому священностю. В'єчна єму память!

НАУКА, ШТУКА И ЛІТЕРАТУРА.

— Малоруско-нѣмецкого Словаря виїждіється сїме та-
перь трипітцької виїждієсь (арк. 36а—38а,
стор. 661—660: Одробитися—Папірна) въ 2½
аркуша, цвіна 50 кр. Для вигоды въ опра-

въ отдельнъя и букву П бѣть Особѣй подваркунемъ и заголовкомъ, такъ що настор. 589 кончитоя I. томъ, а на стор. 593 зачиняю II. томъ. — Выпустъ чотирнадцатыи вже печатася такожь въ 2½ аркуша. — Якъ набусерднѣше прошу тыхъ П. Т. предплатникѣвъ, котрѣ лишили съ недоплатою, щобы ласкавѣ були якъ найскорѣше прислати до мене генеральскіи-бѣтина належности, бо вже вѣдь дотечершай средства грошевыя вычерпали а выдавництво (кошти печати и коректы, добрый папѣрь, експедиція почтова, и пр.) есть даже до роге; я радъ бы зновъ бѣти перервы довести его до щасливого конца. — За присланіи ласкаво материала слогарокъ дякую сердечно Ви. пп. Ник. Лукашевичи, Зен. Грушевичи, К. Шейковскому, Ю. Насальскому, Ив. Попелеви, Ал. Грабовенскому, Д. Л., Мих. Зобковому, Пав. Гостицкому тай прошу укліно вѣхъ Ви. Землякъ вѣхъ сторонъ нашого рѣдного краю, такъ съ Австріи Угоръ якъ и Россия, щобы зволили прислати до мене матеріалы словарскіи, доповненія и поправки хотѣ-бы и не велики объемомъ, чи то до буквъ вже вѣдьшахъ, чи до тыхъ, що доперва будуть печататися. Якъ заявивъ вже давнѣше, выде разомъ съ послѣдніми аркушами II-го тому додатковый выпускъ съ доповненіями и поправками до цѣлого Словаря. — Станиславовъ 14 жовтня 1884. — Евг. Желізскій, проф. гимн.

(Т. О.) Недавно тому появилася въ друкарнѣ товариства им. Шевченка бѣльшенька книжочка (118 сторінъ въ VIII цѣ), коштомъ и заходомъ товариства „Пропаганда“, подъ заголовкомъ: „Про законъ о товариствахъ и право збору написавъ Кость Антоновичъ“ (авесонініемъ). По короткому встути, зъ котрого такъ и вѣдь тѣ плотко и широстею для народа, подає авторъ коротенький переглядъ законовъ, котрими подлягаютъ рѣжного рода товариства (товариства и сполки на зысъкъ вѣмбронъ, сполки торговельни, товариства заробково-господарскіи и др.), потомъ обговорюю дуже докладно и ясно вѣхъ постановы закона зъ 15 падолиста 1867 року, переходить потомъ до товариства політическихъ и до права о зборахъ, а кончить статутомъ товариства політического „Народна Воля“. Вѣхъ виду пробудження нашого народа якъ подъ взглядомъ просвѣты, такъ и економичного и політического розвитку, де все стремить до сполученія и цѣлого звязанія вѣхъ до тепер роздробленыхъ силь, есть знанье закона о товариствахъ и зборахъ тымъ першимъ условіемъ, безъ котрого теперъ вѣхъ суспільномъ и кроку зробити не можна. Недоатакъ сего знанія путає и знеохочує найсерднѣший намѣръ, а часто навѣть дає злой волѣ можність покористатио неко тай отогратиши людѣй отъ доброго дѣла. Мы сего всего ажъ занадто добра свѣдомій, тому-жъ сердечно витаемо се дѣльце, котре вѣхъ тымъ вимогамъ дуже добро отповѣло. Прочитавши его, спознає теперъ вже кождый селянинъ, якъ его права, спознає, де его сила, не дастася вже чимъ буде отстражити и ради приступити до завязанія товариства, а тымъ самимъ и до сполученія силь, — вѣхъ и его одиної ратунокъ. Великимъ добромъ буде отся книжочка передовсѣйтъ для вѣхъ нашихъ читалень и тому то повинна она теперъ бути першою вѣхъ бібліотець кождомъ читальнѣ. Практичну еи вартостъ подноситъ особено то, що пошири докладныхъ поясненіяхъ вѣхъ постановы закона мѣстити она въ собѣ такожь готовий вже формуляръ до всіхъ вѣхъ справахъ товариства або збору потребнихъ поданъ до староства, намѣстництва, и міністерства, откликовъ, и т. д. — Правда, слѣдно що тутъ і тамъ на авторѣ молоденького юриста, що воле дѣло заразъ зачинає „дефиницію“ и навѣть въ такомъ, якъ отсе, чисто популярнѣй дѣльци не може обйтися безъ скользистичного запитанія: „що се таке товариство?“ (сторона 13), а дальше (на стор. 14): чи подъ словомъ „бѣльше особѣ“ належить розумѣти 3 особы, чи може вистане для товариства 2 особы (котрому то чисто теоретичному спорови и самъ авторъ не приписує нѣякої практичної ваги), — але закидъ сей зѣ взгляду на цѣлостъ працѣ такъ мало значущій, робота же такъ щиро зроблена, що й жаль на такї дробницѣ увагу звертати. — Желаюмо лиши нашему молодому авторови „щасть Боже“ на новій дорозѣ!

(В. М.) Вѣхъ рускому театру представлено въ не-ділю по разу перший народну оперетку п. Степанійского, бувшого актора рускої сценої. Если ходило авторови о средство агитаціїне въ тѣмъ напримѣ, щобы черезъ свою штуку наклонити нашого простолюдиніа до просвѣти и до основуванія кашъ пожичковыхъ, то признаемо авторови у-спокї, хоче доброго засновку самої штуки нема въ „Никола Довбушу“. Акція слаба тоже и характеры невыразній; авторъ каже поодинокимъ ліцямъ проповѣди говорити; вѣхъ героя Довбушу зробивъ якогось испанського чи італійского страстика. Характеръ его хиба тымъ мотивованый, що ось то бѣть Довбушукъ, отже вѣхъ самоя родини, що славній колишній ватажокъ та ще Й. Донъ-Жуанъ карпатскій, Олекса Довбушъ. Невѣрній явлеяется такожь характеръ матери Каси. Руска селянка рада-бѣть доньку свою выдати якъ найлучше и за найбогатѣйшого паробка вѣхъ селі; она знає, що чимъ богатѣйшій ожієтися съ донькою, тымъ доньку еи буде менше гарувати. И ся мати колись любила, то права; но жити навчило еи токъ правды, що она тымъ лучша жінка у рівного чоловѣка, чимъ бѣльше и складайше ро-бѣть, чимъ бѣльше гарує. За-для того не бажа-

Выдаваець и редакторъ: Иванъ Белай.

Алексей Заклинський, настоятель прихода.

Аптека РУКЕРА во Львовѣ
поручавъ
препараты зъ гумми и вироби кавчукови
для потребу хирургичнихъ и іншихъ подобніяхъ.

Огнегревали и безпечній отъ влому
споділо и прекращено виробленію отъ
американськими замоками и паков-
львами засувками таки, якъ и до-
ставлять львовскому магістрату, про-
дюцю дуже дешено

Симонъ Дегенъ
У Львовѣ, ч. 19 Ул. Валова.
(Продаетъ о кореспонденціи въ маціонію візит.)

В. СТАХЕВИЧА ВЪ ТЕРНОПОЛІІ
поручає кроме богато устроеного

МАГАЗИНУ
рѣчей, ризъ, образовъ и книгъ церковныхъ

1147 (10—?) такожь

ВЕЛИКИЙ СКЛАДЪ

ВЫРОБОВЪ ЮВІЛЕРСКІХЪ,
ЗОЛОТЫХЪ, СРѢБРНЫХЪ, ЗЪ ХІНЬСЬКОГО СРѢБРЯ
І ГОДИННИКОВЪ ЖЕНЕВСКІХЪ
ЗОЛОТЫХЪ И СРѢБРНЫХЪ.

По цѣнахъ найдешевшихъ.

5 КИЛЕВЪ

БОЧОВКИ ВИНА

поручавъ

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯСКО-ТОКАЙСКІХЪ ВІНЪ

К. Ф. ПОПОВИЧА
927 (48—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1 бочовка Гегелійского столового . 2 зп. 10 кр.
1 " Гегелійского столового, уч-
шою якості 2 зп. 30 кр. и 2 " 50
1 " Гегелійского ароматичного 2-70 и 3 зп.
1 " Самородного витравного . 4 зп. 30 кр.
1 " Ермелеки-Бакаторъ стола . 2 " -

Повыше наведеній цѣнъ розуміються вразъ
бочковою окованою желеzными обручами и о-
плачеными портомъ почтовыми, такъ що благо-
воній отбиратель жадныхъ бѣльше контро-
ве поносить. Купуючи вина особисто толькъ у
продуктovъ ручать за здоровъ добръ, натураль-
най и лучшій вина якъ въ
Вершеть, и просять о за-
ковавій замовленії.

Отзыва до всіхъ Русиновъ.
Запросини

до предплати на дѣло підъ заголовкомъ:

,РУСКІЙ ПРАВОТАРЪ ДОМОВЫЙ“

укладу

Юліана Семигіновскаго и Василя Луничаго.

Отъ досвідного часу домагаються рускіи патроти на
всіхъ зборахъ товариствъ и по часописахъ, отъ сво-
їхъ правникovъ видана „Руского правотаря домового“. Ука-
зують именно, и цѣлкомъ справедливо, на потреби на селі,
де не такъ легко вѣхъ якій небудь справѣ можна зарадитися.
Особливо жъ потрѣбный „Правотарь“ для народа, котримъ
задля невѣдомості правныхъ приписовъ дуже часто наражен-
ний еи на великіи школы и страги, вмootу се вѣхъ
процеси, платити кары або тратити маестокъ, або удаєтъ до
покутныхъ писарівъ, котріи єго використують. Не дастася
зачеречити, що незнань законівъ та припобѣдъ правныхъ
причинило ся у насъ дуже до зъубоженія народа.

Щобы сповнити донъгъ патротичный и бажанье руского на-
роду, підписаній оголосилъ передъ рокомъ преінерату на „Рус-
кого правотаря домового“, обіймаючого все, що входить
и относится до цивільного закону и до всіхъ родівъ посту-
пованія судового, а totakъ вѣхъ справахъ спорнихъ і вѣхъ неспор-
нихъ — и до поступованія вѣхъ справахъ карнихъ. Підписаній взяли
на себе велику працю и надвались, що Русь однією се и числен-
ними предплатами уможлививъ въхъдь вѣхъ дуже попут-
ванії и потрѣбної книжки. Сталось інакше. Доси вспіли мы зо-
брати ледви 77 предплатъ Мимо те мы взялися до друку и доси
появилось вже 8 аркушівъ великомъ 8-ки на 128 сторонахъ дроб-
нимъ друку. Дальши друкъ припеноденій мы здергати по причинѣ
що нема чимъ оплатити друкарівъ.

Щобы одже та перерва тревала найкоротше и щобы мы
новъ могли продовжити друкъ, бѣльше заскочимо
люблячихъ свою отчину и свой рускіи народъ людей. Отчѣзъ
духовихъ, Радъ громадскихъ, Читаленъ, Учителівъ, писарівъ
громадскихъ, неменше до всіхъ інституцій нашихъ, — о
присылку предплати и о зъединуваніе свѣжихъ предплатникovъ.

Багато членівъ патротибъ нашихъ що деси не надісли пред-
плати. До нихъ отже бѣльше заскочимо словами: Поскорѣйтъ, добрѣтъ, съ про-
нумерати и захочуєтъ вільвомъ знамокъ до предплати
такъ потрѣбної книжки: бо доперва, коли та книжка буде въ рукахъ
руского народа, Русь наша, маючи підручники, заскіль уряди и вѣ-
сти рускими поданіями и змѣї гальбу, котріи тяжіть на насъ за то, що пе-
реписуємо съ урядами и властями вѣхъ чужїхъ мовъ, хоче се походить
только зъ незнань способу писання и вислову. „Рускій правотарь домовий“
зарадитъ тому послѣдніому. Но не откладайтъ, рускіи патроти сего
своєго обовязку: хто зарядъ дас, два разы дас!

Предплату, котра виносить зъ зп. 25 кр., належить пі-
дати на руки Редакції рускыхъ часописей у Львовѣ, к-р-
симо по бѣльше вѣхъ той многоважній для
ен ласкавою помочи

Юліянъ Семигіновъ

Підписаній

Левітъ

VIERHUNDERT TAFELN.
NEUE (13.) UMGEARBEITETE ILLUSTRIERTE AUFLAGE
Brockhaus' Conversations-Lexikon.
Mit Abbildungen und Karten.
Preis a Heft 30 кр.
JEDER BAND FL. 540. LEINWAND FL. 570. D.W.

240 HEFT DETER 16 BANDE

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зп. 50 кр., съ пересылкою 1 зп. 70 кр.

Достати можна вѣхъ адми-
ністрації „Дѣла“ або вѣхъ
книгарнії Ставроцигіїской.

„ВЪ ОБОРОНЬ ЧЕСТИ“,

повѣсть Г. Раймунда вѣхъ
трехъ частяхъ. Цѣна 2 зп. 50 кр., съ пересылкою 2 зп.

70 кр. (Повѣсть таїя стоитъ
вѣхъ оригіналъ підѣцомъ 8
зп. 40 кр.)

Достати можна вѣхъ Адми-
ністрації „Дѣла“.

Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка

к. Беднарскаго.